

Yttrande över Naturvårdsverkets redovisning för åtgärder för minskad nedskräpning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommunledningskontorets förslag till yttrande.

Sammanfattning

Eskilstuna kommun är positiv till att ansvarsfördelning för nedskräpning tydliggörs och att kommunens ansvar för renhållning utökas till att även skada på växt- och djurliv och naturmiljön i övrigt ska undvikas i skäligen utsträckning. Förslaget innebär inga stora förändringar i arbetssättet i Eskilstuna kommun idag.

Förslaget innebär att kommunens kostnader kan öka något, men detta beror delvis på hur mycket kommunen arbetar med förebyggande, såsom attityd- och beteendefrågor och information. Eskilstuna kommun välkomnar en fortsatt diskussion om finansiering av förebyggande arbete, t.ex. i form av utökat producentansvar.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna kommun har mottagit en remiss från Miljö- och energidepartementet angående Naturvårdsverkets åtgärder för minskad nedskräpning. Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 31 mars 2017.

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera nedskräpningsbotens styreffekt för att minska nedskräpningen och vid behov lämna förslag på nödvändiga förändringar. I uppdraget ingår också att utreda om kompletterande finansieringsformer och/eller åtgärder för omhändertagande av marint skräp på stränder behövs, och i så fall föreslå olika alternativ samt att utreda och föreslå hur lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning kan ändras så att kommunerna får ansvar för att beakta miljöaspekter i naturmiljöer och utföra renhållning även inom sådana områden.

Naturvårdsverkets förslag som berör Eskilstuna kommun är de följande:

- Kommunens renhållningsåtgärder som utgår idag ifrån att olägenheter för människors hälsa ska hindras samt att krav som kan ställas i fråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet ska uppfyllas. Naturvårdsverket föreslår att kommunens ansvar för renhållning utökas till att även skada på växt- och djurliv och naturmiljön i övrigt ska undvikas i skälig utsträckning.
- Gränsdragning för när kommuner, fastighetsägare eller andra aktörer är ansvariga för att städa på allmänrättsligt tillgänglig plats utanför detaljplanelagt område. Naturvårdsverket föreslår att kommunens ansvar förstärks.
- Lagen om gaturenhållning och skyltning som är enligt förslaget ålderdomligt utformad och har otillräcklig reglering för vissa frågor. Naturvårdsverket anser därför att en total översyn av lagen vore lämplig.
- Naturvårdsverket har även utvärderat nedskräpningsbotens styreffekt. Inga förändringar föreslås.

Inga förändringar för finansiering av förebyggande arbete som t.ex. attityd- och beteendefrågor föreslås mot bakgrund av de pågående förhandlingar i EU om utökat producentansvar som kan i framtiden innehålla också finansiering av nedskräpningsförebyggande information.

Frågan om nedskräpning av mycket aktuell i Eskilstuna eftersom revidering av avfallsplanen för kommunen har påbörjats under hösten 2016 och beräknas vara klar under år 2017. Förslag från Naturvårdsverket som redovisas i remissen samt de nya nationella föreskrifterna för kommunala avfallsplaner som förväntas träda i kraft i 2017 och som har tydligare fokus på minskad nedskräpning ska båda beaktas i revideringen.

Stadsbyggnadsförvaltningen (Park- och naturavdelningen och Gatuavdelningen), Eskilstuna Energi och Miljö AB, Eskilstuna Kommunfastigheter AB och Miljö- och räddningstjänstförvaltningen (Miljökontoret) har beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Yttrande

Nedskräpning har flera negativa konsekvenser. Den påverkar växt- och djurlivet på land och vatten, har stor påverkan på trivseln i bebyggda miljöer, kan minska trygghetskänslan och även få konsekvenser för turismen. Många upplever att nedskräpningen ökar. Enligt Statistiska Centralbyråns mätning under hösten 2016 upplever 20 % av kommuninvånarna i Eskilstuna att nedskräpningen har ökat i hög grad. Samtidigt placerar Eskilstuna sig bra på plats 6 i Håll Sverige Rents årliga ranking (2016) av kommuner utifrån arbetet mot nedskräpning.

Nedskräpning kommer upp på trygghetsvandringar i Eskilstuna kommun och ses som ett stort problem för trivseln. Främst är det nedskräpningen vid återvinningsstationerna som anses störande och som även kan bli en sanitär olägenhet. Nedskräpning har också en tydlig koppling till avfallshantering i stort, särskilt hur grovavfall hanteras. Nedskräpningens påverkan på trivsel och trygghet och även turism ska inte underskattas. Enligt Stadsbyggnadsförvaltningens

gatuavdelning har nedskräpningen och dumpning av avfall i naturen ökat under det senaste året. Kostnader för 2016 var 190 000 kr i köpta tjänster och 170 000 kr i interna kostnader.

Eskilstuna kommun anser att i vissa fall kan ansvarsfördelningen mellan olika aktörer vara oklar, och det är därmed positivt att Naturvårdsverket föreslår översyn av gatuhållningslagen för att tydliggöra ansvarsfördelningen särskilt mellan kommunen och fastighetsägare. En modernisering av lagtexten är helt nödvändig.

Samtidigt kan två av förslagen öka kostnader för kommunerna. Dessa är utökad ansvar för att nedskräpning inte skadar växt- och djurliv och naturmiljön samt förslaget om kommunalt ansvar för icke-detaljplanelagda områden som t.ex. skogar där kommunen idag har ett sekundärt ansvar. Det är dock positivt att ansvarsfrågan förtydligas kring skydd för växt- och djurliv samt naturmiljö.

Finansiering av förebyggande arbete som t.ex. attityd- och beteendefrågor behöver diskuteras i fortsättningen eftersom det kan innebära större kostnader för kommunerna.

Enligt Miljökontoret är ansvaret för nedskräpning inte tydligt beskrivet i miljöbalken. Att förtydliga ansvaret enligt lagen om gatuhållning och skyltning är ett steg på väg även om de på sikt kunde lyftas i miljöbalken.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet skickas till:
Miljö- och energidepartementet